

Sygn. akt III AUa 304/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy S. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wznowienie postępowania i wysokość emerytury

na skutek apelacji S. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 9 lutego 2015 r. sygn. akt VI U 871/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 304/15

UZASADNIENIE

W dniu 7 lipca 2014 r. S. N. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 3 czerwca 2014 r. przyznającej mu emeryturę od 1 kwietnia 2014 r. oraz od decyzji z dnia 25 czerwca 2014 r., podejmującej wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2014 r. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą VI U 871/14.

W dniu 29 lipca 2014 r. S. N. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 10 lipca 2014 r., wznawiającej postępowanie co do prawomocnej decyzji z 23 marca 2010 r., uchylającej decyzję z dnia 23 marca 2010 r. i odmawiającej prawa do emerytury od 1 marca 2010 r. Wniósł o uchylenie decyzji z 10 lipca 2014 r. i umorzenie postępowania. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą VI U 1091/14.

Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Radomiu sprawę o sygn. VI U 1091/14 dołączył do sprawy o sygn. VI U 871/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o ich oddalenie.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołania od decyzji z 3 czerwca 2014 r., 25 czerwca 2014 r. i 10 lipca 2014 r.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących podstawach faktycznych i prawnych.

Decyzją z dnia 24 maja 1991 r. S. N., ur. (...), ustalone miał prawo do emerytury policyjnej, gdzie zaliczono mu 28 lat wysługi emerytalnej, w tym pracy w Policji 24 lat i 3 dni. Od 4 listopada 1991r. podjął zatrudnienie w Banku (...)w R., gdzie pracował do 31 marca 2014 r. W dniu 18 marca 2010 r. S. N. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 23 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał S. N. prawo do emerytury od 1 marca 2010 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, na podstawie art. 29 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia prawa do emerytury wówczas zaliczono wnioskodawcy okres służby w Policji od 1971 r. do 1991 r. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia.

Pismem z dnia 29 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. poinformował Komendę Wojewódzką Policji w R., że S. N. przyznana została emerytura od 1 marca 2010 r., a jednocześnie zawieszona została jej wypłata, a wznowienie wypłaty nastąpi po otrzymaniu informacji o wstrzymaniu wypłaty emerytury policyjnej. Pismem z dnia 30 marca 2010 r. Zakład Emerytalno – Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformował Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., iż świadczenie ustalone przez ZUS jest korzystniejsze, w związku z tym z dniem 1 kwietnia 2010 r. została wstrzymana wypłata emerytury policyjnej. Jednocześnie zwrócono się o zwrot nadpłaconego świadczenia za okres od 1 marca 2010 r. do 31 marca 2010 r. w kwocie 2 019,79 zł brutto (wraz z podatkiem i składką zdrowotną) na rachunek Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA.

W związku z powyższym pismem Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wznowił wypłatę emerytury i jednocześnie decyzją z dnia 21 kwietnia 2010 r. zmniejszył wysokość emerytury wnioskodawcy w związku z osiągnięciem przez niego przychodu (wynagrodzenia za pracę) w kwocie wyższej niż 70% przeciętnego wynagrodzenia. W dniu 18 października 2011 r. S. N. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o wstrzymanie wypłaty świadczenia emerytalnego z uwagi na korzystniejszą wysokość emerytury policyjnej.

Decyzją z dnia 20 października 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wstrzymał S. N. wypłatę emerytury od 1 listopada 2011 r. Pismem z dnia 21 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. poinformował Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA o wstrzymaniu i zawieszeniu wypłaty emerytury od 1 listopada 2011 r. Pismem z dnia 26 października 2011 r. Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA poinformował Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., że w związku z informacją z 21 października 2011 r. o zawieszeniu emerytury z ZUS od 1 grudnia 2011 r. zostaje podjęta wypłata emerytury policyjnej wraz z wyrównaniem za okres od 1 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. S. N. w okresie od 4 listopada 1991 r. do 31 marca 2014 r. zatrudniony był w Banku (...)w R. jako szef wewnętrznej służby ochrony.

W dniu 11 kwietnia 2014 r. S. N. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 3 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał S. N. prawo do emerytury z uwagi na osiągnięcie wieku emerytalnego 65 lat od 1 kwietnia 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W decyzji nie uwzględniono okresu służby w Policji przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury wskazując, że okres ten został uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej. Jednocześnie zawieszono wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, mianowicie emerytury policyjnej. Pismem z dnia 3 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. poinformował Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA o decyzji z 3 czerwca 2014 r. wnioskując jednocześnie o informację, czy wypłacane świadczenie przez Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA jest świadczeniem korzystniejszym.

Pismem z dnia 12 czerwca 2014 r. Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA poinformował Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., iż świadczenie ustalone przez ZUS jest świadczeniem korzystniejszym od świadczenia wypłacanego przez Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA. Kwota nadpłaconej emerytury policyjnej za okres od 1 kwietnia 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. wynosi 6 826,11 złotych brutto wraz z podatkiem i składką zdrowotną. W związku z tym kwotę tę należy zwrócić na konto Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA.

Decyzją z dnia 25 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. podjął wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2014 r., tj. daty przyznania emerytury.

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zawiesił postępowanie w sprawie ustalenia uprawnień do emerytury zgodnie z art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wyrównania emerytury z tytułu zawieszenia od 1 listopada 2011 r. zgodnie z art. 103a w/w ustawy do czasu uprawnomocnienia się decyzji odmownej z dnia 10 lipca 2014 r.

Pismem z dnia 11 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. poinformował S. N., że w oparciu o treść art. 114 ust. 1 w zw. z art. 124 ustawy z dnia grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostało wszczęte postępowanie w sprawie jego emerytury przyznanej decyzją z dnia 23 marca 2010 r. oraz że w związku z tym może czynnie uczestniczyć w całym toku postępowania, a w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia może zapoznać się z aktami sprawy, uzyskać wyjaśnienia w sprawie, wypowiedzieć się co do wszczętego postępowania.

Decyzją z dnia 10 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wznowił postępowanie co do prawomocnej decyzji z 23 marca 2010 r., uchylił decyzję z 23 marca 2010 r. i odmówił przyznania prawa do emerytury od 1 marca 2010 r.

S. N. kwestionował decyzje ZUS z dnia 3 czerwca 2014 r. i z dnia 25 czerwca 2014 r. wskazując, że niezasadnie nie zaliczono mu do stażu ubezpieczeniowego okresu służby w Policji, ponadto w jego ocenie emerytura winna być wyliczona na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy wskazał, że S. N. w dniu 11 kwietnia 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 3 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał tę emeryturę na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na spełnienie przesłanek określonych w tym artykule. Zdaniem Sądu Okręgowego organ emerytalno – rentowy zasadnie nie zaliczył wnioskodawcy okresów służby w Policji. Decyzją z dnia 24 maja 1991 r. S. N. ustalone miał bowiem prawo do emerytury policyjnej, gdzie zaliczono mu 28 lat wysługi emerytalnej, w tym pracy w Policji 24 lata i 3 dni. Dlatego ZUS zasadnie nie zaliczył przy ustalaniu emerytury okresów służby w Policji zgodnie z art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stosownie do którego okresów służby w Policji nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, jeżeli z ich tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 (dotyczących m. in. funkcjonariuszy Policji). Decyzją z dnia 3 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na to, iż wnioskodawca pobierał świadczenie emerytalne z Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA. Po uzyskaniu zaś informacji z ZEA MSWiA, że świadczenie emerytalne ZUS jest korzystniejsze, decyzją z dnia 25 czerwca 2014 r. podjął wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2014 r.

Wnioskodawca w odwołaniu wnosił także o wypłacenie wyrównania między pobieraną emeryturą z ZER MSWiA a emeryturą zawieszoną od 1 listopada 2011 r. oraz dokonanie wyliczenia emerytury obecnie przyznanej w oparciu o art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Żądania te zostały potraktowane jako nowe wnioski, jednakże z uwagi na nieprawomocną, zaskarżoną decyzję ZUS z 10 lipca 2014

r., wznawiającą postępowanie co do prawomocnej decyzji z 23 marca 2010 r., przyznającej prawo do emerytury w oparciu o art. 29 ustawy emerytalnej, uchylającą tę decyzję i odmawiającą prawa do emerytury od 1 marca 2010 r., postanowieniem z dnia 24 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zawiesił postępowanie w sprawie ustalenia uprawnień do emerytury zgodnie z art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego ZUS przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury z uwagi na osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego miał obowiązek wyliczyć wysokość emerytury według najkorzystniejszego wariantu a więc również na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 powyższej ustawy. Ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy cytowanej powyżej niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Na polecenie Sądu ZUS wyliczył emeryturę wnioskodawcy według reguł art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. Tak wyliczona emerytura wynosiłaby 2.090,80 zł. podczas gdy obecnie wypłacana wynosi 2.310,54 zł. czyli jest wyższa.

Zatem zaskarżone decyzje ZUS z dnia: 3 czerwca 2014 r. i z 25 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy ocenił jako prawidłowe, bo wyliczały emeryturę wnioskodawcy według najkorzystniejszego wariantu.

Odnosząc się do kwestii prawidłowości decyzji z dnia 10 lipca 2014 r., Sąd Okręgowy wskazał, że z treści art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, iż przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji rentowej i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytur i rent. Odnosząc się do pierwszej podstawy wznowienia postępowania Sąd stwierdził, że o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonania odmiennej oceny dowodów, na mocy których wydał decyzję rentową, o tyle wzruszenie takiego rozstrzygnięcia może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego. W orzecznictwie dominuje pogląd, że decyzja rentowa nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej, co oznacza, że organ rentowy może podważyć swoją błędną decyzję przyznającą świadczenie "nabyte", pomimo niespełnienia ustawowych warunków powstania uprawnień do emerytury lub renty, a zainteresowany ponownie wystąpić z wnioskiem o to samo świadczenie, którego poprzednio mu odmówiono, jeżeli powołano się na nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji mające wpływ na ustalenie uprawnień ubezpieczeniowych. W wyniku zastosowania instytucji ponownego ustalania prawa do emerytur/rent następuje nadzwyczajna kontynuacja postępowania w tej samej sprawie, w którym organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa do świadczenia, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o świadczenie, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności uzasadniające powstanie takich uprawnień. W rezultacie uchylane są zarówno korzystne, jak i niekorzystne rozstrzygnięcia dla zainteresowanego, a działania w tym obszarze zmierzają do tego, aby w obrocie prawnym nie pozostawała decyzja, na podstawie której wypłacane jest świadczenie, choć nie istnieje do niego prawo (art. 134 ust. 1 pkt 4). W literaturze przedmiotu, jak i w orzecznictwie sądowym nowe okoliczności ujmowane są szeroko i mają atrybut „nowości” także wtedy, gdy powinny być uwzględnione w poprzednim postępowaniu, ale wskutek przeoczenia organu rentowego czy też błędu organu do tego nie doszło.

Zdaniem Sądu Okręgowego decyzja o pozbawieniu ubezpieczonego prawa do świadczenia emerytalnego (rentowego) w trybie i na warunkach określonych w art. 114 ustawy o emeryturach i rentach spełnia kryterium legalności. Jednocześnie wznowienie postępowania na tej podstawie realizuje uzasadniony cel. Korygowanie błędnych decyzji organów ubezpieczeniowych, nawet wynikających z ich własnej niestaranności i odbieranie praw emerytalnych (rentowych) przyznanych wbrew ustawie, mieści się w interesie publicznym.

W przedmiotowej sprawie zachodziła konieczność wznowienia postępowania i uchylecia decyzji dotyczącej przyznania świadczenia, wobec niezasadności jego przyznania.

Błąd organu emerytalno – rentowego polegający do zaliczeniu okresów służby w Policji i doliczeniu ich do ogólnego okresu ubezpieczenia stanowi, w ocenie Sądu Okręgowego, nową okoliczność istniejącą przed wydaniem pierwotnej decyzji o przyznaniu emerytury. Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawca faktycznie nie został pozbawiony prawa do emerytury, ponieważ w całym spornym okresie był uprawniony do emerytury policyjnej którą pobierał od 1 maja 1991 r. Świadczenie emerytalne z ZUS pobierał jedynie od 1 marca 2010 r. do końca października 2011 r., bowiem od 1 listopada 2011 r. znowu powrócił do emerytury policyjnej z Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA jako korzystniejszej. Okres pracy w Policji byłby prawidłowo doliczony wnioskodawcy do wyliczenia emerytury z ZUS w 2010 r., gdyby nie nabył prawa do emerytury milicyjnej w 1991r., ale wtedy nie pobierałby takiej emerytury w latach 1991-2010.

Jako niezasadne ocenił Sąd Okręgowy twierdzenie S. N., że został on pozbawiony możliwości działania we wznowionym postępowaniu, bowiem pismem z dnia 11 czerwca 2014 r. został zawiadomiony o wszczęciu postępowania, dacie wszczęcia oraz że może czynnie uczestniczyć w całym jego toku, a w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia może zapoznać się z aktami sprawy, uzyskać wyjaśnienia w sprawie oraz wypowiedzieć się co do wszczętego postępowania.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł S. N. zarzucając naruszenie: 1/ art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, że błąd organu rentowego polegający na zaliczeniu okresów służby w milicji i doliczenie ich do ogólnego okresu ubezpieczenia stanowi „nową okoliczność” istniejącą przed wydaniem decyzji emerytalnej; 2/ art. 145 § 1 k.p.a. poprzez jego błędne zastosowanie, wynikające z uznania, że organ zasadnie zastosował zaskarżony przepis dotyczący wznowienia postępowania administracyjnego, w sytuacji w której nie zaszyły przesłanki uzasadniające zastosowanie tej instytucji oraz niestosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku do zarzutu skarżącego; 3/ art. 149 § 1 k.p.a. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że organ prawidłowo rozstrzygnął w drodze decyzji, podczas gdy zgodnie z powołanym przepisem wznowienie postępowania następuje w drodze postanowienia oraz niestosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku do zarzutu skarżącego; 4/ art. 151 § 1 k.p.a. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że organ prawidłowo wydał decyzję w której wznowił postępowanie, a jednocześnie tą samą decyzją odmówił powodowi prawa do emerytury bez przeprowadzenia postępowania określonego w art. 149 § 2 k.p.a. oraz niestosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku do zarzutu skarżącego.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że błędne zastosowanie w/w przepisów jest niezgodne z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji. podkreślił, że decyzja ZUS nie powinna być w każdym czasie zmieniana, niezależnie od tego, czy błąd jaki zaistniał przy jej wydawaniu leżał po stronie obywatela, czy organu rentowego. W opisanym stanie faktycznym powinien, zdaniem skarżącego, znaleźć zastosowanie art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wobec powyższego organ rentowy de facto zastosował nieobowiązującą podstawę prawną, bowiem przesłanki, na których się oparł, zawierał art. 114 ust. 1a oraz błędnie zastosował w niniejszej sprawie instytucję wznowienia postępowania administracyjnego.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i uchylenie zaskarżonych decyzji. Ponadto wnosił o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wnosił o oddalenie apelacji jako bezzasadnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie przedstawiając logiczną argumentację prawną. Ustalenia sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania

szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w niniejszej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 r., sygn. II UKN 61/97 - OSNAP 1998 r., nr 3, poz. 104; wyrok Sądu Najwyższego z 8 października 1998 r., sygn. II CKN 923/97 - OSNC 1999 r., z. 3, poz. 60; wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 1999 r., sygn. I PKN 21/98 - OSNAP 2000, nr 4, poz. 143).

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów apelacji należy stwierdzić ich bezzasadność.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że decyzje organów rentowych powinny być zgodne z prawem. Korygowanie decyzji zapadłych z naruszeniem prawa, co do zasady uznać należy za usprawiedliwione. W sprawie niniejszej nie ulega wątpliwości, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 marca 2010 roku przyznająca wnioskodawcy prawo do emerytury z uwzględnieniem okresu pracy w Policji zapadła z naruszeniem art. 5 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Brak jest uzasadnienia dla utrzymania wadliwych z przyczyn materialnoprawnych decyzji przyznających świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak też decyzji określających z naruszeniem prawa wysokość świadczenia.

W zwykłym postępowaniu administracyjnym do takiej sytuacji z reguły zastosowanie ma przepis art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Jednakże wobec szczególnej regulacji nie może on mieć bezpośredniego zastosowania w sprawach z ubezpieczenia społecznego (art. 180 k.p.a.; art. 124 ustawy emerytalnej; art. 83-83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Niestosowanie procedury administracyjnej dotyczącej stwierdzenia nieważności decyzji ze względu na rażące naruszenie prawa materialnego nie oznacza, że w sprawach z ubezpieczenia społecznego wadliwe decyzje nie mogą być weryfikowane. Jedną z podstaw takiej sanacji może być także art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. W orzecznictwie i w doktrynie (por. K. Antonów, Ponowne ustalenie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, PS 2009/1) przyjmuje się szerokie rozumienie "ujawnionych okoliczności", bowiem obejmują także uchybienia prawa materialnego. Oznacza to, że dopuszczalne jest ponowne ustalenie prawa do świadczenia z tytułu ubezpieczenia rentowego również na niekorzyść ubezpieczonego, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że świadczenie było przyznane niezasadnie. Rola Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest inna niż organu administracyjnego, gdyż nie chodzi o typowe sprawy administracyjne. Nie stosuje więc w pełni i ściśle procedury administracyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2014 r., sygn. I UK 375/13, LEX nr 1646130). Podkreślić trzeba, że decyzja organu rentowego nie ma powagi rzeczy osądzonej, jak słusznie zauważył Sąd I instancji i w związku z tym nie można skutecznie powoływać się na prawo do świadczeń ustalone błędną decyzją organu rentowego, jeżeli nie zostały spełnione warunki, od których uzależnione było nabycie prawa i która po ujawnieniu błędu została z urzędu zmieniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 marca 2003 r., II UK 393/02, OSNP 2004 Nr 9, poz. 163).

Odnosząc się do zarzutu „faktycznego” zastosowania przez organ rentowy art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w niniejszej sprawie, stwierdzić trzeba jego bezzasadność.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 cyt. ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie natomiast z art. 114 ust. 1a cyt. ustawy, który został uznany za niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP i utracił moc z dniem 8 marca 2012 r., przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości.

Prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy, że nowe okoliczności ujmowane są szeroko i mają atrybut nowości także wtedy, gdy powinny być uwzględnione w poprzednim postępowaniu, ale wskutek przeoczenia czy błędu organu rentowego do tego nie doszło. W niniejszej sprawie miała miejsce taka sytuacja, gdyż wskutek nieuzasadnionego zaliczenia do

stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w Policji, wnioskodawcy błędnie przyznano w dniu 23 marca 2010 r. prawo do emerytury.

A zatem pozwany organ wydając decyzję z dnia 10 lipca 2014 r. zastosował art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sposób adekwatny do ustalonego stanu faktycznego.

Europejski Trybunał Praw Człowieka w orzeczeniu z dnia 25 marca 2014 r., sygn. 24728/05, w sprawie K. F. v. Polsce, stwierdził, że co do zasady nie można zabraniać władzom publicznym poprawiania omyłek, nawet tych wynikających z ich własnych zaniedbań, a w konsekwencji władze mogą ponownie ocenić przysługujące skarżącej uprawnienie do emerytury. W sprawie tej decyzja ZUS pozbawiająca skarżącą prawa do otrzymywania emerytury w określonej wysokości sprowadzała się do ingerencji w jej mienie w rozumieniu art. 1 Protokołu nr (...) do Konwencji, lecz ingerencja ta była przewidziana przez prawo i realizowała uzasadniony prawnie cel, jak wskazany artykuł wymaga. Dokonując oceny proporcjonalności tej ingerencji Trybunał wskazał, że w niniejszej sprawie skarżąca po odebraniu jej świadczeń emerytalnych nie została narażona na zupełną i natychmiastową utratę jedyne go źródła dochodu, gdyż zarówno w czasie otrzymywania emerytury, jak i po jej odebraniu prowadziła własną działalność gospodarczą i nie przedstawiła żadnych przekonujących dowodów potwierdzających jej trudną sytuację finansową, zwłaszcza w chwili wydania skarżonej decyzji lub krótko później.

Wobec powyższego, w ocenie Trybunału, decyzje organów władzy nie nałożyły na skarżącą nadmiernego obciążenia, niezgodnego z art. 1 Protokołu nr (...) do Konwencji (publ. www.echr.coe.int, a także LEX nr 1448423).

Wskazać należy na podobieństwo wyżej wskazanej sprawy oraz sprawy niniejszej. S. N., wskutek wydania zaskarżonych decyzji, nie został narażony na zupełną i natychmiastową utratę jedyne go źródła dochodu, gdyż w całym spornym okresie był uprawniony do emerytury policyjnej, którą pobierał od 1 maja 1991 r. Świadczenie emerytalne z ZUS pobierał jedynie od 1 marca 2010 r. do końca października 2011 r. W chwili obecnej ingerencja organu rentowego nie pozbawia go uprawnienia emerytalnego, a jedynie rzutuje na wysokość świadczenia. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, okres pracy w Policji byłby prawidłowo doliczony wnioskodawcy do wyliczenia emerytury z ZUS w 2010 r., gdyby wnioskodawca nie nabył prawa do emerytury milicyjnej w 1991r. Wówczas jednak nie pobierałby takiej emerytury w latach 1991-2010.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie nie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego.

Odnosząc się do zarzutów apelacji naruszenia wskazanych tam przepisów postępowania administracyjnego, stwierdzić należy, że są one chybione.

Sprawa podlega rozstrzygnięciu wedle reguł procesowych wynikających z Kodeksu postępowania cywilnego. Zasadność odwołania ocenia się natomiast na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania za wyjątkiem takich wad, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 189/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 187).

Stąd też Sąd Apelacyjny nie oceniał prawidłowości zaskarżonego wyroku pod kątem zasadności zastosowania w niniejszej sprawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Nie sposób również czynić zarzutu Sądowi pierwszej instancji, że nie dokonywał oceny prawidłowości zastosowania przez organ rentowy przepisów art. 145 § 1, 149 i 151 § 1 k.p.a. przy wydawaniu zaskarżonych decyzji.

W świetle powyższych rozważań zaskarżony wyrok jest prawidłowy i musi się ostać, apelacja nie zawiera zaś żadnej argumentacji przemawiającej za uwzględnieniem wniesionego środka zaskarżenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.